

Tips för enklare läsning

Tycker du att texten på skärmen är för liten, har för dålig kontrast, eller störs du av menyer och annat runt artikeln? Alla moderna webbläsare har ett **läsläge** som tar bort allt ovidkommande och visar bara själva artikeln — i en storlek och färg du själv bestämmer. Du kan också få texten **uppläst högt**, eller **skriva ut** artikeln på papper.

Så här gör du i din webbläsare:

Microsoft Edge

Funktionen heter **Avancerad läsare**.

1. Öppna artikeln du vill läsa.
2. Klicka i adressfältet längst upp, så att webbadressen markeras.
3. Skriv **read:** framför webbadressen och tryck Retur. (Adressen ser då ut t.ex. så här: `read:https://kkrva.se/...`)
4. Nu visas bara texten. Längst upp på sidan finns knappar för **Textinställningar** (storlek, typsnitt, bakgrundsfärg) och **Läs upp**.

Notera: Symbolen i adressfältet som ser ut som **A))** är inte läsläget — den läser bara upp sidan som den är. För att få det rena läsläget med stor text använder du metoden ovan.

Google Chrome

Funktionen heter **Läsläge**.

1. Öppna artikeln.
2. Klicka på de tre prickarna uppe till höger → **Fler verktyg** → **Läsläge**.
3. Tips: du kan fästa läslägesikonen intill adressfältet så har du den alltid framme nästa gång.
4. För uppläsning, klicka på högtalarsymbolen.

Firefox

1. Öppna artikeln.
2. Klicka på dokumentsymbolen längst till vänster i adressfältet (eller tryck **F9**).
3. I läsläget kan du ställa in textstorlek, typsnitt och bakgrundsfärg.
4. För uppläsning, klicka på hörlurssymbolen.

Safari (på Mac)

Funktionen heter **Reader** eller **Läsare**.

1. Öppna artikeln.
2. Klicka på symbolen som ser ut som flera vågräta linjer till vänster i adressfältet.
3. Du kan ändra textstorlek, typsnitt och bakgrundsfärg via **aA**-knappen.
4. För uppläsning, markera texten och välj **Tal** → **Starta uppläsning** i menyn (eller högerklicka på markerad text).

Skriva ut artikeln på papper

Tryck **Ctrl + P** (håll ner Ctrl-tangenten och tryck på P) i webbläsaren. På Mac är det **Cmd + P** istället. Då öppnas utskriftsfönstret.

Tips: Aktivera läsläget *först*, och tryck sedan Ctrl + P (eller Cmd + P). Då blir utskriften ren och fin — utan menyer, knappar och annat som inte hör till artikeln.

Läs på surfplatta — ett bekvämt alternativ till papper

Har du en surfplatta (iPad eller Android-platta) kan den fungera utmärkt som **läsplatta** för våra artiklar. Med rätt inställningar slipper du både skärmtrötthet och pappersutskrifter — och du kan läsa lutad i fåtöljen.

En extra fördel: surfplattan är **upplyst inifrån**, vilket gör att du inte behöver särskild läsbelysning. Du kan läsa i halvmörker utan att texten blir svår att urskilja, till skillnad från papper som kräver god rumsbelysning eller en läslampa.

På iPad (Safari)

1. Öppna artikeln i Safari.
2. Tryck på **aA**-knappen till vänster i adressfältet.
3. Välj **Visa läsare**. Nu visas bara artikeltexten.
4. Tryck på **aA** igen för att ändra textstorlek, typsnitt och bakgrundsfärg (vit, beige, grå eller svart — den beigea är skonsammast för ögonen).
5. För uppläsning: gå till **Inställningar** → **Hjälpmedel** → **Talat innehåll** och slå på **Läs upp skärm**. Sedan kan du svepa nedåt med två fingrar från skärmens överkant så läses sidan upp.

På Android-platta

1. Öppna artikeln i Chrome.
2. Tryck på de tre prickarna uppe till höger → **Läsläge**.
3. Inställningar för textstorlek finns i samma meny.
4. För uppläsning: gå till **Inställningar** → **Tillgänglighet** → **Välj och läs upp**, slå på funktionen, markera sedan texten och tryck på uppläsningknappen.

Tips för bekväm läsning på surfplatta

- **Vrid plattan på höjden** — då blir textraderna kortare och lättare att följa.
- **Ställ in bakgrundsfärgen** till beige eller mörkt läge — det är skonsammare för ögonen, särskilt på kvällen.
- **Aktivera nattläge** (Inställningar → Skärm) så minskar det blå ljuset automatiskt på kvällen.
- **Använd ett ställ eller fodral** som håller plattan upprätt — då slipper du hålla den i händerna.
- **Zooma med två fingrar** om läsläget inte räcker — nyp ihop eller dra isär fingrarna på skärmen.

En väl inställd surfplatta är ofta lättare för ögonen än en datorskärm, och bekvämare än en vanlig bok eftersom du själv bestämmer textstorleken — och du slipper läslampa.

Om uppläsningfunktionerna

De olika webbläsarna och systemen använder olika uppläsare med olika röster och svenskt uttal. Vissa låter mer naturliga, andra har tydligare betoning. Hastigheten kan också ställas in — många tycker att standardfarten är för långsam.

I uppläsningmenyn (eller i webbläsarens/systemets inställningar) kan du vanligtvis välja:

- **Röst** — flera svenska röster brukar finnas att välja mellan.
- **Talhastighet** — från långsam till snabb.
- **Tonhöjd** — på vissa system.

Det är värt att prova de olika alternativen och välja det som du själv tycker låter bäst och är lättast att följa med i. Smaken är individuell.

Behöver du hjälp att komma igång? Kontakta gärna admin@kkrva.se